

گفت‌وگو با شیرین یادگاری (بخش دوم):

خشونت، قدرت نرم و افق‌های تغییر

به قلم: آناهیتا دی‌پیر

بخش دوم گفت‌وگو با شیرین یادگاری، وارد لایه‌های عمیق‌تر و چالش برانگیزتری می‌شود؛ جایی که بحث از تعریف جنبش زنان عبور می‌کند و به موانع، خشونت، ساختار قدرت و امکان‌های تغییر می‌رسد. این بخش، به طور آگاهانه از ساده‌سازی پرهیز می‌کند و تلاش دارد پیچیدگی وضعیت زنان ایران را نشان دهد.

یادگاری در پاسخ به پرسش درباره بزرگترین چالش پیش‌روی جنبش زنان، مفهوم «خشونت» را به عنوان محور اصلی مطرح می‌کند؛ خشونتی که صرفاً فیزیکی نیست، بلکه روانی، کلامی، اقتصادی و نهادی است. او این خشونت را در پیوند با خودشیفتگی ساختاری، مردسالاری نهادینه شده و مشروعیت یافته از سوی ایدئولوژی می‌بیند؛ ساختاری که نه تنها مردان، بلکه گاه زنان را نیز به بازتولید آن وا می‌دارد.

در ادامه، گفت‌وگو به نقش جمهوری اسلامی، فرهنگ سنتی، و قوانین تبعیض‌آمیز می‌پردازد. آنچه این بخش را متمایز می‌کند، پرهیز از تقلیل مسئله به یک عامل واحد است. یادگاری معتقد است حذف ساختار سرکوبگر شرط لازم تغییر است، اما شرط کافی نیست؛ زیرا بدون بازسازی فرهنگی و ذهنی، چرخه خشونت در اشکالی تازه باز می‌گردد.

از نقاط کلیدی این بخش، طرح مفهوم «قدرت نرم» و پیوند آن با کنش زنان است. در نگاه یادگاری، قدرت نرم به معنای انفعال یا سازش نیست، بلکه شکلی از مقاومت آگاهانه، پیوسته و انسانی است که از آموزش، گفت‌وگو، شبکه‌سازی اجتماعی و بازسازی اعتماد آغاز می‌شود. این رویکرد، بدیلی است در برابر خشونتی که خود به بازتولید خشونت می‌انجامد.

بخش پایانی گفت‌وگو به پیام‌ها، پیشنهادها و افق‌های آینده اختصاص دارد؛ از نقش شبکه‌های اجتماعی تا ضرورت کمپین‌هایی که «حق زندگی» را در مرکز قرار دهند. این بخش، اگرچه

انتقادی است، اما ناامید کننده نیست. برعکس، تلاش دارد نشان دهد که تغییر، هرچند دشوار، همچنان ممکن است؛ به شرط آنکه از سطح واکنش‌های مقطعی عبور کنیم و به کنش آگاهانه جمعی برسیم.

این گفت‌وگو نه نسخه می‌دهد و نه وعده می‌دهد؛ بلکه مخاطب را به مسئولیت دعوت می‌کند: مسئولیت اندیشیدن، گفت‌وگو کردن و ایستادن در برابر عادی شدن بی‌عدالتی.